

Lover «skikkelig

«AKER WAYFARER»-TRANSAKSJONEN

Aker-sjef Øyvind Eriksen vil besvare alle spørsmål knyttet til «Aker Wayfarer»-transaksjonen i redegjørelsen til Næringsdepartementet.

ESPEN LINDERUD
OSLO

Aker-sjef Øyvind Eriksen inviterte til kapitalmarkedsdag igår, der Kjell Inge Røkkes børsnoterte investeringselskap ble presentert i sin fulle bredde. Eriksen har foreløpig ikke svart på kritikken som har kommet mot Aker i forbindelse med «Aker Wayfarer»-transaksjonen.

– Vi er vant til at det er mange synspunkter rundt Aker, og at enkeltpersoner har sterke utsagn. Vår erfaring er at den beste måten å svare på slike løsevne påstander, er å gi en skikkelig, helhetlig og kvalitetssikret redegjørelse. Derfor setter vi pris på at Næringsdepartementet har bedt om å få det, sier Eriksen.

Avkastningskrav

Den finansielle siden av den omstridte transaksjonen kan oppsummeres i ett spørsmål: Fikk Aker en urimelig høy avkastning på en lavrisiko-investering? To finansprofessorer og én jusprofessor har sett på beregninger og dokumentasjon DN har lagt frem og konkludert: Aker har «skrudd» Aker Solutions, det har skjedd en ulovlig verdioverføring i 300 millioner-klassen, transaksjonen er gjen-

DETTE ER SAKEN

■ Aker har «skrudd» Aker Solutions for rundt 300 millioner kroner gjennom en transaksjon knyttet til «Aker Wayfarer», ifølge finansprofessorene Øyvind Bøhren og Thore Johnsen.

■ Bøhren mener dette er et eksempel på tunneldrift, som innebærer at verdier flyttes fra et selskap der en aksjonær har lav eierandel til et selskap der aksjonæren har høy eierandel. Verdiene flyttes gjennom en transaksjon som ikke skjer til markedspris.

■ Vinneren i denne transaksjonen er Akers aksjonærer med Kjell Inge Røkke i spissen. Taperen er øvrige Aker Solutions-aksjonærer med staten i spissen.

■ Jusprofessor Beate Sjøfjell sier det kan dreie seg om en ulovlig verdioverføring, og at avtalen ikke er behandlet etter aksjelovens regler og dermed ikke er bindende.

■ Aker og Aker Solutions avviser all kritikk.

” Vi er vant til at det er mange synspunkter rundt Aker, og at enkeltpersoner har sterke utsagn

Aker-sjef Øyvind Eriksen

nomført i strid med aksjeloven, den er derfor ikke bindende og det er tilbakeføringsplikt.

Aker la til grunn at «Aker Wayfarer»-transaksjonen skulle gi 13 prosent årlig avkastning i perioden 2009 til 2020. Dette var identisk med det Aker oppgir var avkastningskravet på den tiden, derfor er det ikke noen verdioverføring, er Akers argument.

13 prosent avkastning er

urimelig høyt for en slik lavrisikoinvestering, mener finansprofessorene.

På samme tid, våren 2009, gjorde Aker en annen lavrisikoinvestering. Aker gikk inn med

én milliard kroner i et obligasjonslån Aker Solutions utstedte. Årlig rente var 8,7 prosent. Aker

» svar

må ha vurdert obligasjonsinvesteringen til å gi en tilfredsstillende avkastning sammenlignet med den risikoen selskapet tok siden selskapet faktisk gjorde denne investeringen. For denne lavrisikoinvesteringen kan ikke avkastningskravet ha vært 13 prosent.

Høyt krav, lav risk

– Hvorfor investerte Aker i obligasjonslånet når det ikke tilfredstilte Akers avkastningskrav på 13 prosent?

– Avkastningskravet i en portefølje som Akers, er summen av enkeltelementer. Vi anvender selvfølgelig avkastningskravet som referansepunkt for de beslutninger vi tar, men det er et av flere beslutningskriterier. Det som er min oppgave som leder i Aker er å levere en avkastning på porteføljen.

– Da hadde Aker altså et annet avkastningskrav på «Aker Wayfarer»-investeringen enn på investeringen i et obligasjonslån?

– Vi har et avkastningskrav på porteføljen i Aker, og det er det som brukes som referansepunkt, men det er også andre

■ **DOBBELT OPP.** Øyvind Eriksen er ikke bare sjef for Aker. Han er også toppsjef og formelt arbeidende styreleder i Aker Solutions.
Foto: Mikaela Berg

elementer i en slik vurdering, sier Eriksen.

Her er vi ved kjernen i finansprofessorenes kritikk av transaksjonen:

«Aker Wayfarer»-investeringen har også lav risiko, siden leiebeløpet på tilsammen 2,4 milliarder kroner er fastsatt og fordeles over leieperioden.

– Det er jo nærmest ingen forretningsrisiko, siden Aker leier ut til et selskap der Aker selv er største aksjonær og der staten i tillegg er på eiersiden. Hvor sikkert skal det bli? har finansprofessor Thore Johnsen tidligere uttalt til DN.

– Feilen er at det ble brukt et avkastningskrav i «Aker Wayfarer»-transaksjonen som er altfor høy i forhold risikoen i den kontantstrømmen Aker kjøpte, sier finansprofessor Øyvind Bøhren.

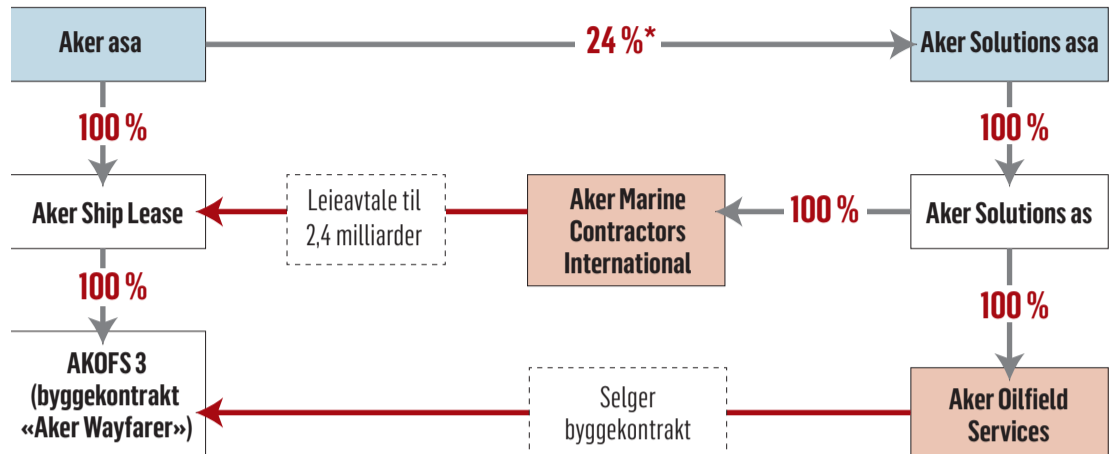
espen.linderud@dn.no

Splittet opp transaksjonen i 2009

Figuren viser hvordan salget av byggekontrakten for «Aker Wayfarer» og den tilknyttede leieavtalen er splittet på to Aker Solutions-selskaper - Aker Oilfield Services og Aker Marine Contractors International.

Salget av byggekontrakten isolert sett er behandlet etter aksjelovens § 3-8 i Aker Oilfield Services. Det er ikke tatt hensyn til verdien av leieavtalen. Bygge- og leieavtalen er samlet sett heller ikke vært behandlet etter denne lovbestemmelsen i Aker Solutions as.

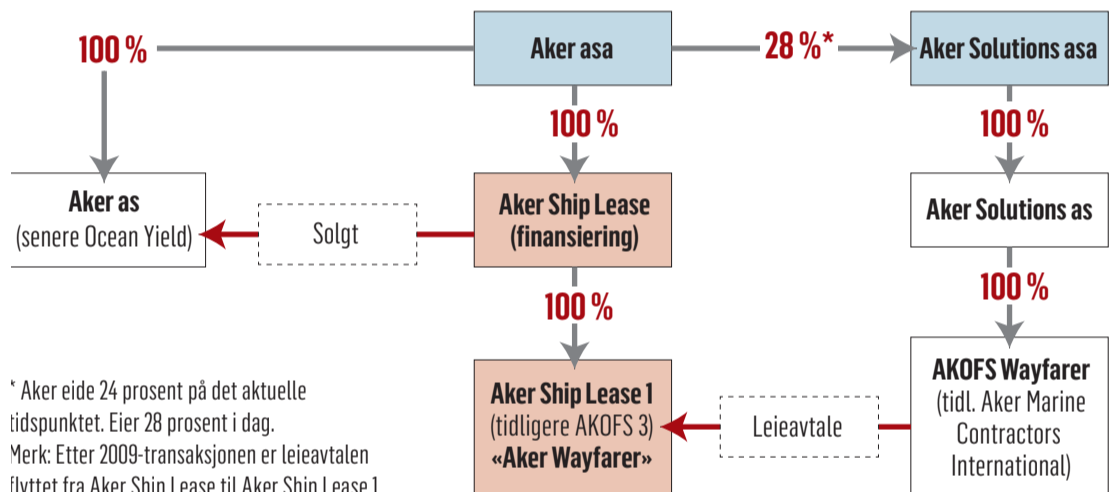
Figuren er forenklet. ■ Børsnotert selskap

Så transaksjonen i sammenheng i 2011

Figuren viser salget av «Aker Wayfarer» fra Aker asa til Aker as i 2011.

Selskapet som ble solgt var Aker Ship Lease, som igjen eier aksjer i Aker Ship Lease 1, der «Aker Wayfarer» ligger. Kjøpet av Aker Ship Lease er behandlet etter aksjelovens §3-8 i Aker as. Selv om skipet, leien og finansieringen ligger i to selskaper, er dette vurdert i sammenheng.

* Aker eide 24 prosent på det aktuelle tidspunktet. Eier 28 prosent i dag.
Merk: Etter 2009-transaksjonen er leieavtalen flyttet fra Aker Ship Lease til Aker Ship Lease 1.

20©13 DagensNæringsliv grafikk

Først ulovlig, så lovlig

OSLO: Dagens Næringsliv har tilgang til styredokumenter og redegjørelser som kaster lys over hvordan transaksjoner knyttet til «Aker Wayfarer» er håndtert i Aker-systemet. Transaksjoner av en viss størrelse mellom Aker og Aker Solutions skal behandles etter aksjelovens regler for nærstående transaksjoner.

«Aker Wayfarer» har vært gjenstand for to slike interntransaksjoner i henholdsvis 2009 og 2011 (se grafikk).

Den første er ulovlig, den andre er lovlig, ifølge jusprofessor Beate Sjøfjell ved Universitetet i Oslo.

– Dette underbygger oppfatningen om at den første transaksjonen ikke er riktig gjennomført. I 2011 har selskapet behandlet dette på en korrekt måte, sier Sjøfjell.

– De vurderingene som ble gjort i 2009, og ikke minst kvalitetssikringen av dem, både internt og eksternt, vil ganske sikkert være en del av den redegjørelsen som nå er etterspurt, derfor blir det feil av meg å gå inn i enkeltelementer, svarer Aker-sjef Øyvind Eriksen.

VURDERER TRANSAKSJONER. Jusprofessor Beate Sjøfjell ved Universitetet i Oslo

■ Feil metode

«Aker Wayfarer»-transaksjonen som ble gjennomført i 2009 består av to komponenter; én byggekontrakt og én leieavtale. Prisen på en slik byggekontrakt vil være en funksjon av leien. Jo høyere leie, jo større er verdien av byggekontrakten.

I dette tilfellet var det kun byggekontrakten som ble vurdert, det ble ikke tatt hensyn til leien, skrev DN tidligere denne uken.

– Man må jo se på helheten. Basert på det som er fremlagt for meg ser det ut til at en del er holdt utenfor. Isåfall har generalforsamlingen fattet et vedtak på sviktende grunnlag og aksjelovens 3-8 er brutt. Da er avtalen ikke bindende, og det er tilbakeføringsplikt, uttalte Sjøfjell.

■ Riktig metode

Den andre «Aker Wayfarer»-transaksjonen skjedde på tampen av 2011.

Også denne interntransaksjonen ble behandlet etter aksjelovens bestemmelser for nærstående transaksjoner. Her så man skipet og leieavtalen i sammenheng. Denne transaksjonen er behandlet helt korrekt, ifølge Sjøfjell.

– Hvis man i Aker-systemet mente at det var riktig å ikke se byggekontrakt og leieavtale i sammenheng, hadde de ikke gjort det på en annen måte to år senere. Når man ikke har hatt andre motiver enn å gjøre dette på en riktig og lovlig måte, har man sett dette i sammenheng, sier jusprofessoren.

Les de interne redegjørelsene i DN's nettbrett-utgave

